

Feitenrelaasspandoeken

Bijlage B, behorende bij raadsvoordracht nr. 2 van 2006.

1. Aanhouding ter zake vernieling bij perceel Bilderdijkstraat 82

1.1 Aanleiding

Op 5 november 2005, omstreeks 05:20 uur, werd door een politieambtenaar in burger ter hoogte van de Bilderdijkstraat 84 geconstateerd dat een man met behulp van een fietsketting een parkeerautomaat vernielde. Hierop heeft de politieambtenaar, na in de Nederlandse en Engelse taal (toen bleek dat de man Engels sprak) kenbaar te hebben gemaakt van de politie te zijn, de verdachte op 5 november 2005 te 05:22 uur aangehouden ter zake vernieling. De politieambtenaar droeg een jas met daarop duidelijk de tekst politie. De politieambtenaar is niet in de gelegenheid geweest om zich te legitimeren. De verdachte verzette zich bij zijn aanhouding.

Vervolgens drong een vijftal personen, komend uit de Bilderdijkstraat 82 huis, zich op aan de politieambtenaar. Kort daarna voegde zich circa tien personen, eveneens komend uit Bilderdijkstraat 82 huis, zich bij het vijftal. De politieambtenaar werd vervolgens door verschillende personen uit de groep vastgepakt, waarna zij met kracht aan hem begonnen te trekken. Opnieuw maakte hij zich bekend als politie en gaf aan dat de man was aangehouden. De verdachte probeerde zich met kracht los te trekken. De groep bleef zich tot de politieambtenaar richten, drong zich op en riep aanhoudend tegen de politieambtenaar dat hij de man moest loslaten, anders zou hij in elkaar gestampt worden. Daarbij werden slaande bewegingen gemaakt.

Door dit hele gebeuren voelde de politieambtenaar zich zeer bedreigd en zag zich genoodzaakt de verdachte los te laten ter wille van zijn eigen veiligheid. De groep personen en de verdachte renden vervolgens weg en gingen de Bilderdijkstraat 82 huis binnen.

1.2 Overzicht gang van zaken binnentredenter aanhouding

Er arriveert assistentie van de politie. Ambtshalve is bekend dat Bilderdijkstraat 82 huis en de eerste verdieping van dit perceel beide gekraakt zijn en er wordt dan ook vanuit gegaan dat de eerste etage en huis met elkaar in verbinding staan. Dit wordt mede afgeleid uit het feit dat de belagers de Bilderdijkstraat 82 huis zijn binnengevlucht en kort daarna vanaf de eerste etage naar de politie schreeuwen en schelden. (Achteraf blijkt dat de beide etages niet in verbinding met elkaar staan en de belagers vermoedelijk via de tuin naar de eerste etage zijn geklommen.)

Vervolgens wordt meerdere malen door politieambtenaren aan de personen in het pand Bilderdijkstraat 82 huis verzocht of de verdachten naar buiten willen komen. De politieambtenaren waar schuwen daarbij dat indien er aan het verzoek geen gevolg wordt gegeven er wordt binnengetroten. Vanuit het pand wordt vervolgens meerdere malen door meerdere personen in de Nederlandse en Engelse taal geroepen dat de politie weg moet gaan. Van binnenuit worden allerlei voorwerpen tegen de deur aan gezet met de kennelijke bedoeling deze deur te barricaderen.

Intussen, omstreeks 05:45 uur, neemt de leidinggevende, gezien het aantal aan te houden personen en het feit dat het perceel een kraakpand betreft, contact op met de commandant van de Regionale Back-up Eenheid (RBE) met het verzoek, indien nodig, te ondersteunen bij het binnentreden. De RBE komt vervolgens ter plaatse. De Regionale Back-up Eenheid is een flexibele ondersteuningseenheid voor in de weekenden. Deze eenheid is belast met toezicht in de regio.

De politie geeft vervolgens aan dat ze gaat binnentreden. Hiertoe is een machtiging tot binnentreden woning afgegeven. Politieambtenaren proberen hiertoe met de zogeheten 'ram' de deur te ontzetten. Dit lukt echter niet, daar de deur gebarricadeerd is. Vervolgens besluiten de politieambtenaren om binnen te treden via Bilderdijkstraat 82-1. De politieambtenaren merken dat ook de deur van de eerste etage gebarricadeerd is, toch lukt het de deur met behulp van de 'ram' te ontzetten. Politieambtenaren van wijkteam Oud West tezamen met collega's van de RBE treden hierop de woning binnen. De politieambtenaar die belaagd is herkent een man en een vrouw. Deze personen worden aangehouden terzake belemmering en bedreiging en overgebracht naar wijkteam Meer & Vaart.

Vervolgens klimt een aantal politieambtenaren via het balkon van Bilderdijkstraat 82-1 naar beneden en komen zo in de tuin van Bilderdijkstraat 82 huis. De politieambtenaren treffen hier een in gang naar de woning aan die afgesloten is met behulp van een rolluik. Na forcering van het rolluik blijkt de toegang verder te zijn gebarricadeerd met een koelkast en andere allerlei materialen. Na dat de koelkast opzij is geschoven, willen de politieambtenaren het pand betreden.

Door de vrijgekomen deuropening wordt vervolgens drie tot vier keer een vloeistof in de richting van de politieambtenaren gegooid. Een van de politieambtenaren wordt door de vloeistof vol in zijn gelaat getroffen, hetgeen een prikkend en brandend gevoel veroorzaakt. Een andere politieambtenaar wordt deels getroffen. Om verder geweld af te wenden en ter noodzakelijke verdediging (artikel 41 Wetboek van Strafrecht) nemen de politieambtenaren vervolgens pepperspray ter hand en spuiten zij pepperspray door de vrije deuropening. Het aangewende geweld is conform de Regeling toetsing geweldsbeheersing politie beoordeeld en rechtmatig bevonden. Het is onbekend of de pepperspray doel heeft getroffen. Later blijkt dat de vloeistof vermoedelijk uit een mengsel van azijn met olie bestond. Deze vloeistof heeft bij de politieambtenaar die vol in zijn gelaat werd ge raakt een irriterende en rode huid veroorzaakt. Door de politieambtenaar is aangifte van mishandeling c.q. poging tot zware mishandeling gedaan. Ook worden glazen en lege bierflesjes vanuit het pand naar de politie gegooid.

Door de opgelopen spanning wordt omstreeks 06:15 uur ter overleg telefonisch contact opgenomen met de chef van wijkteam Oud West. Deze geeft, gezien de benodigde inzet van de ME, de opdracht de actie af te breken.

Het spandoek dat aan de gevel hing is abusievelijk verwijderd en meegenomen naar wijkteambureau Oud West. Daar is het spandoek op verzoek van de wijkteamchef achtergelaten om zo het spandoek, indien hier door de bewoners om wordt verzocht, terug te kunnen geven. Later blijkt het spandoek te zijn weggegooid.

1.3 Gevolgen

Aanhoudingen

Er zijn twee personen aangehouden en in verzekering gesteld terzake bedreiging en belemmering.

De verdachten zijn na verhoor met een dagvaarding heengezonden.

Schade

De voordeur van het perceel Bilderdijkstraat 82-1 is beschadigd en het rolluik aan de achterzijde van het perceel Bilderdijkstraat 82 huis.

Letsel

Bij het betreden van de Bilderdijkstraat 82 huis via de achterzijde heeft een politieambtenaar letsel opgelopen bestaande uit een rode en geïrriteerde huid van het gelaat en veroorzaakt door een vloeistof dat door een van de aanwezigen in het gelaat van een politieambtenaar werd gegooid.

Spandoek

Het spandoek met de tekst "Verdonk, nog steeds geen bloed aan je handen?" dat aan de voorgevel hing ter hoogte van de eerste etage is abusievelijk verwijderd, meegenomen en uiteindelijk weggegooid. Dit had niet mogen gebeuren, gezien de afspraken die hieromtrent op vrijdag 4 november met het bevoegd gezag zijn gemaakt. Blijkbaar zijn deze afspraken onvoldoende gecommuniceerd aan de betrokken politieambtenaren.

2. inbeslagnamespandoeken 5 november (na afloop van de demonstratie tegen bont)

2.1 Overzichtgang van zaken in beslagnamespandoeken

Kinkerstraat 63

Op zaterdag 5 november 2005, in de loop van de ochtend, wordt het beleidscentrum op de hoogte gesteld van een spandoek dat aan de gevel van de Kinkerstraat 63 hangt met de tekst: "Verdonk moordenaar" Tevens is melding gemaakt van een spandoek aan de gevel van het perceel Prins Hendrikkade 106 met de tekst: "Levend verbrand, Rita bedankt!"

Met betrekking tot de in de stad aangetroffen spandoeken met teksten verwijzend naar minister Verdonk en de brand in het cellencomplex op Schiphol is vervolgens in het beleidscentrum (driehoeksverband) bekeken of de uitingen op de spandoeken een strafbaar feit opleveren in de zin van smaad dan wel provocerend zijn en hierdoor van invloed zijn op de openbare orde. Hierbij speelt mee dat de werkkamer van minister Verdonk, naar wat op dat moment bekend is, beschoten zou zijn. Uitgangspunt van het OM is dat er sprake is van smaad indien er grove aantijgingen worden gedaan, gericht tegen een persoon. Als beleidslijn is hierop afgesproken dat opgetreden wordt tegen spandoeken waar minister Verdonk wordt beledigd. Niet wordt opgetreden tegen spandoeken met teksten gericht tegen het beleid. Het openbaar ministerie bepaalt verder dat aanhoudingen van verdachten alleen kunnen plaatsvinden indien individueel bepaald kan worden wie strafrechtelijk verantwoordelijk is voor de betreffende teksten. Met betrekking tot de uitvoering wordt afgesproken dat de politie bij de genoemde percelen eerst verzoekt om verwijdering van het desbetreffende spandoek. Indien hier niet aan wordt voldaan, dan wordt er door de politie verder opgetreden.

Op zaterdag 5 november 2005, omstreeks 13:05 uur, wordt aan het beleidscentrum gemeld dat de bewoners van beide panden de spandoeken op verzoek van de politie niet vrijwillig willen verwijderen.

Op zaterdag 5 november 2005, omstreeks 15:55 uur, wordt aan het beleidscentrum gemeld dat aan de gevel van de Bilderdijkstraat 82 een spandoek hangt met de aan minister Verdonk gerichte tekst: "11 doden levend verbrand, Rita bedankt!" Ook wordt rond deze tijd gemeld dat er een spandoek hangt aan de Amstel 20 te Amsterdam met de tekst "Levend verbrand Rita bedankt".

Van perceel Kinkerstraat 63 is op 5 november 2005 omstreeks 16:25 uur het spandoek verwijderd en in beslag genomen met de tekst: "Verdonk moordenaar" Dit spandoek hing ter hoogte van de eerste etage van genoemd perceel. Door de ME is het spandoek van de

voorgevel verwijderd. Hier bij is het spandoek gescheurd. Daar er geen personen in het pand zichtbaar aanwezig zijn, is er niet gevorderd.

Bilderdijkstraat82

Een poging om het spandoek van de buitenzijde te verwijderen mislukt, omdat personen in het pand het spandoek naar binnen trekken. Vervolgens rollen zij het spandoek weer uit. Door de ME is eenmaal verzocht het spandoek af te geven, waarop vanuit de eerste etage door personen met hout en een op dat moment onbekende vloeistof wordt gegooid.

Op zaterdag 5 november 2005, omstreeks 17:20 uur, wordt gestart met het binnentreden van Bilderdijkstraat 82. Terwijl de ME bezig is de gebarricadeerde deur te forceren, lukt het een politie- ambtenaar alsnog het desbetreffende spandoek buitenaf van de gevel te trekken en in beslag te nemen. Hierdoor is niet binnengetrepen. Wel is er schade aan de toegangsdeur ontstaan. Door de aanwezige ME is gedurende het optreden aan beide zijden de straat afgezet.

Prins Hendrikkade106

Vervolgens is op de Prins Hendrikkade 106 op 5 november 2005 omstreeks 18:30 uur een span doek in beslag genomen met de tekst: "Levend verbrand Rita bedankt". Dit spandoek hing ter hoogte van de derde etage van genoemd perceel. Door de ME is eenmaal gevorderd het spandoek af te geven, anders zou er binnengetrepen worden. Vervolgens is door personen in het pand het spandoek van de gevel gehaald en naar beneden gegooid, waardoor niet is binnengetrepen. Door de ME is gedurende het optreden aan beide zijden de straat afgezet.

Amstel20

Voor het pand bevindt zich een groep van ongeveer 30 Joelende personen. Naast het spandoek aan het balkon aan de voorgevel van het pand hangt een man aan een touw.

De ME verwijdert de voor het perceel aanwezige personen met zachte dwang in de richting van het Muntplein om zo voor de politie een veilige werkruimte te creëren. Omdat niet alle personen weg willen gaan wordt een enkele keer geprikt met de wapenstok om hen in de gesommeerde richting te bewegen. Vervolgens zijn er door de ME linies gevormd om de personen op afstand te houden. Door de ME is vervolgens tot driemaal toe gevorderd tot afgifte van de spandoeken. Hieraan wordt geen gevolg gegeven, waarop de ME het pand binnen gaat treden. Hiertoe is een machtiging afgegeven door een hulpofficier van Justitie.

Omstreeks 19:00 uur wordt door de ME gestart met het forceren van de gebarricadeerde voordeur. Er wordt een motorkettingzaag gebruikt om zo een opening in het onderste deel van de deur te zagen. Via deze opening wordt vervolgens de doorslijper gebruikt om een opening in het achter de voordeur geplaatste metalen bedspiraal te slijpen. Nadat een opening in het bedspiraal is geslepen, wordt er een opening gezaagd in een achter het bedspiraal geplaatste houten plaat, waar een doek over heen gespannen is. De wijze waarop de materialen achter de voordeur zijn geplaatst heeft kennelijk tot doel de door de politie gehanteerde werktuigen onklaar te maken dan wel om het betreden van het pand te bemoeilijken/ onmogelijk te maken.

Gedurende het forceren van de voordeur worden door personen die zich in het pand bevinden van af het balkon langdurig bakken en zakken met water over de ME gegooid. Ook wordt met ballen van hard geworden kaasvet, gevuld met water, naar de ME gegooid.

Vanwege toenemende druk op de linie wordt door de ME een korte charge uitgevoerd aan de zijde Halvemaansteeg.

Omstreeks 19:20 uur is de toegangsdeur van het pand geforceerd en kan het trappenhuis naar de eerste etage betreden worden. De toegang naar de eerste etage is gebarricadeerd door een luik. Dit luik kan niet geopend worden, waardoor de ME met behulp van de motorkettingzaag het luik moet forceren. Tijdens dit zagen wordt voortdurend door personen in het pand water en urine over het luik gegooid, kennelijk met de bedoeling de politie te hinderen in hun werkzaamheden. Door de Algemeen Commandant (AC) wordt de opdracht gegeven alle personen die zich in het pand bevinden aan te houden ter zake niet voldoen aan ambtelijk bevel (artikel 184 Wetboek van Strafrecht) en belemmering (artikel 185 Wetboek van Strafrecht).

Omstreeks 19:30 uur betreedt de ME vervolgens de eerste etage van het perceel Amstel 20. Op de eerste etage worden 6 personen aangetroffen en aangehouden. Vanwege het getoonde verzet bij binnentreden worden, ter veiligheid van de politiemensen, de aangehouden personen gesommeerd op de grond te gaan liggen met de handen gevouwen in de nek. Vijf van de zes personen voldoen hieraan. Eén onbekend gebleven vrouw voldoet niet aan het bevel en roept naar een van de leden van de ME: "Hou je bek, eikel." Bij de poging de vrouw alsnog in de aangegeven houding te krijgen, heeft een lid van de ME de vrouw een klap gegeven. Hiervan is een geweldsrapportage opgemaakt en naar aanleiding hiervan is een ernstig gesprek gevoerd met de betreffende ME-er, waar van tevens aantekening is gemaakt is zijn personeelsdossier.

Bij het onderzoeken van de kamers worden gesloten gordijnen voor de ramen weggeschoven. Gordijnen die met behulp van spijkers etc. voor de ramen zijn bevestigd, worden losgemaakt. Om een zo veilig mogelijke werkruimte te creëren is door de ME in de woonkamer een tafel opzij geplaatst, waarbij de op tafel aanwezige huisraad (enkele flesjes etc.) op de grond valt. Vervolgens zijn de deuren naar het balkon op de eerste etage aan de voorzijde van het pand geopend om het span doek dat buiten hangt te verwijderen. De man die naast het spandoek aan het balkon hangt, geeft aan dat hij niet naar boven kan en dit ook niet wil.

De ME begeeft zich inmiddels naar de tweede etage, waar nog twee personen worden aangetroffen en aangehouden. Deze personen worden ter veiligheid gesommeerd om op hun knieën te gaan zitten met hun handen gevouwen in de nek. Nadat de tweede etage op de aanwezigheid van personen is gecontroleerd, wordt tenslotte gekeken of er zich personen op de zolder bevinden, hetgeen niet het geval is.

Op het balkon wordt aan één zijde het spandoek losgemaakt. De andere zijde van het spandoek kan niet worden doorgesneden omdat deze verward is met de touwen waarmee de man aan het balkon hangt. Vervolgens wordt man die aan het balkon hangt door de brandweer losgemaakt en naar beneden gebracht. De ME verwijdert het spandoek van het balkon. Bij het verwijderen van het spandoek van het balkon is het spandoek in tweeën gescheurd. De aan het balkon hangende vlag wordt door een van de leden van de ME losgemaakt en in het pand neergelegd. Het in tweeën ge scheurde spandoek wordt uiteindelijk door de ME meegenomen.

Omdat het niet goed mogelijk was om de gepleegde strafbare feiten te herleiden tot individuele verdachten is na overleg tussen de politie en het openbaar ministerie besloten de voorgenomen aanhoudingen niet te effectueren. Gezien de omstandigheden is besloten om vast te houden aan het uitgangspunt van het beleidscentrum om het spandoek in beslag te nemen.

De in het pand aanwezige personen worden hierop naar buiten gebracht en buiten de linies geleid. Tenslotte verlaat de ME de Amstel 20.

2.2 Gevolgen

Aanhoudingen

Met betrekking tot het verwijderen van de spandoeken zijn geen aanhoudingen verricht. Reden hiertoe is dat de strafbare feiten niet goed te herleiden zijn tot individuele verdachten.

Schade

De toegangsdeuren van de Bilderdijkstraat 82 en Amstel 20 zijn beschadigd.

Letsel

Met betrekking tot het binnentreden in Amstel 20 is in de hectiek door een van de leden van de ME een klap gegeven, hetgeen een bloedneus veroorzaakte. Naast dit incident zijn geen andere meldingen van letsel bekend.

Spandoeken

Van de inbeslagname van de spandoeken is een kennisgeving van inbeslagname opgemaakt. Nadat het onderzoek naar een verdachte niet haalbaar leek, er geen eigenaar bekend was noch zich gemeld heeft en het spandoek geen economische waarde had, is door een hulpofficier van justitie beslist het spandoek te vernietigen.

3. Vermoedelijk schietincident m.b.t. perceel Prins Hendrikkade 106

3.1 Aanleiding

Op dinsdag 8 november 2005, omstreeks 14:20 uur, surveilleerden twee politieambtenaren op de Prins Hendrikkade.

Ter hoogte van het voormalig kantoor van het GVB werd hun aandacht getrokken door een pand aan de overzijde van het kantoor van de GVB, waar een aantal spandoeken aan hing. Later is vast gesteld dat dit de Prins Hendrikkade 106 betrof. Op de derde etage van genoemd pand stond op dat moment een man in de raamopening. Deze man hield een op een vuurwapen gelijkend voorwerp in zijn rechterhand. Naast deze man stond nog een persoon, geheel in het donker gekleed met een zwarte bivakmuts over zijn hoofd. De politieambtenaren bevonden zich op dat moment op een afstand van ongeveer 60 meter van het pand.

Vervolgens maakte de man die het op een vuurwapen gelijkend voorwerp vasthield, schietende bewegingen in de richting van het verkeer op de Prins Hendrikkade. De gestrekte rechterarm waar in de man het op een vuurwapen gelijkend voorwerp vasthield, maakte hierbij schokkende bewegingen naar achteren, welke identiek waren aan de terugslag van een vuurwapen wanneer een schot wordt gelost. Vervolgens richtte de man het op een vuurwapen gelijkend voorwerp op voetgangers waarbij zijn arm opnieuw de hierboven beschreven schokkende bewegingen maakte.

De politieambtenaren zijn vervolgens direct teruggelopen in de richting van het voormalig kantoor van het GVB teneinde daar dekking te zoeken en waarvandaan de situatie in ogenschouw kon worden genomen. Terwijl de politie naar het voormalig kantoor van het GVB snelde, richtte de man het op een vuurwapen gelijkend voorwerp nu op hen.

Hierna is de centrale meldkamer van de Regiopolitie Amsterdam-Amstelland en het wijkteam IJ-tunnel in kennis gesteld van het voorgaande en verzocht om assistentie.

3.2 Overzicht gang van zaken

Assistentie komt snel ter plaatse. De Prins Hendrikkade wordt ter hoogte van genoemd perceel ruim afgezet. Politieambtenaren voorzien van kogelwerende vesten leiden het verkeer om. Na overleg met de korpsleiding verleent het openbaar ministerie toestemming om ter aanhouding van de verdachten het arrestatieteam in te zetten.

Op 8 november 2005, omstreeks 14:45 uur, verlaat een man het pand. Hij komt met opgeheven armen naar buiten lopen met in zijn linkerhand een op een boor gelijkend voorwerp. De man wordt aangehouden. Hierna wordt de waarneming van de betrokken politieambtenaar nogmaals geverifieerd om zo uit te sluiten dat zij de boor voor een vuurwapen hebben aangezien. Medegedeeld wordt dat de politieambtenaren er zeker van zijn dat zij een boor niet voor een vuurwapen hebben aangezien.

Op 8 november 2005, omstreeks 16:20 uur, wordt door het arrestatieteam ter aanhouding het pand binnengetroten. De toegang tot de woning wordt verschaft door de achterdeur te forceren. Hierdoor is schade ontstaan. Verder zijn meerdere deuren in het pand geforceerd en daarbij beschadigd. De vier bewoners van het pand worden door het arrestatieteam aangehouden en over gebracht naar het wijkteam IJ-tunnel. Zij bleken niet in het bezit te zijn van een vuurwapen.

Op 8 november 2005, omstreeks 16:50 uur, verlaat het arrestatieteam het pand en de afzetting wordt opgeheven. Voor het pand wordt een kleine afzetting gemaakt ten einde op veilige wijze het pand te kunnen doorzoeken naar het vuurwapen. De doorzoeking van de woning vindt op 8 november 2005 plaats tussen 17:00 uur en 18:45 uur, waarbij gebruik is gemaakt van explosievenhonden. Met behulp van deze honden wordt de woning te doorzocht. Bij de doorzoeking zijn geen voor inbeslagneming vatbare voorwerpen aangetroffen.

Op 8 november 2005, omstreeks 18:45 uur, is de sleutel van het pand overgedragen aan een vertegenwoordiger van de bewoners.

3.3 Gevolgen

Aanhoudingen

Er zijn 5 verdachten aangehouden. Na verhoor zijn alle verdachten heengezonden. Alleen de verdachte die met de boormachine naar buiten kwam heeft zijn identiteit bekend gemaakt.

Schade

Bij binnentreding door het arrestatieteam is de achterdeur geforceerd en beschadigd. Tevens zijn er meerdere deuren in het pand geforceerd en beschadigd.

Letsel

Aan de zijde van de politie noch aan de zijde van de verdachten is lichamelijk letsel ontstaan.

Boormachine

De in beslag genomen boormachine is op 15 november 2005 door de politie teruggegeven aan de eigenaar. Hiervan is een bewijs van ontvangst opgemaakt.